

Advies nr. 70/2017 van 13 december 2017

Betreft: Verzoek om advies over het ontwerp van Koninklijk Besluit tot vaststelling van de persoonsgegevens die voorkomen op de elektronische lijst van de kandidaat-notarissen, notaristentitularis, geassocieerde notarissen en plaatsvervangers bedoeld in artikel 91, 12°, van de wet van 25 ventôse jaar XI op het notarisambt (CO-A-2017-067)

De Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer (hierna de Commissie);

Gelet op de wet van *8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens* (hierna WVP), inzonderheid artikel 29;

Gelet op het verzoek om advies van de Minister van Justitie, ontvangen op 12 oktober 2017;

Gelet op het verslag van Mr. Baret;

Brengt op 13 december 2017 het volgend advies uit:

Voorafgaande opmerking

De Commissie vestigt er de aandacht op dat er recent nieuwe Europese regelgeving inzake de bescherming persoonsgegevens uitgevaardigd werd: betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens. Deze akten verschenen in het Europese Publicatieblad van 4 mei 2016¹.

De verordening, meestal AVG (Algemene Verordening Gegevensbescherming) genaamd, is van kracht geworden twintig dagen na publicatie, nl. op 24 mei 2016 en wordt, twee jaar later, automatisch van toepassing: 25 mei 2018. De richtlijn voor politie en justitie moet via nationale wetgeving omgezet worden tegen uiterlijk 6 mei 2018.

Voor de Verordening betekent dit dat vanaf 24 mei 2016, gedurende de uitvoeringstermijn van twee jaar, op de lidstaten enerzijds een positieve verplichting rust om alle nodige uitvoeringsbepalingen te nemen en anderzijds ook een negatieve verplichting, de zogenaamde "onthoudingsplicht". Laatstgenoemde plicht houdt in dat er geen nationale wetgeving mag worden uitgevaardigd die het door de Verordening beoogde resultaat ernstig in gevaar zou brengen. Ook voor de Richtlijn gelden gelijkaardige principes.

Het verdient dan ook aanbeveling om desgevallend nu reeds op deze akten te anticiperen. Het behoort in de eerste plaats aan de adviesaanvrager(s) toe om hiermee rekening te houden in zijn (hun) voorstellen of ontwerpen. De Commissie heeft in onderhavig advies, in de mate van het mogelijke en onder voorbehoud van mogelijke bijkomende toekomstige standpunten, alvast gewaakt over de hoger geschetste negatieve verplichting.

A. VOORWERP EN CONTEXT VAN DE AANVRAAG

1. De Commissie verleende op 21 september 2016² een advies op het wetsontwerp *houdende vereenvoudiging, harmonisering, informatisering en modernisering van bepalingen van burgerlijk recht en van burgerlijk procesrecht alsook van het notariaat, en houdende diverse bepalingen inzake justitie*. Dit wetsontwerp voorzag onder andere in de opmaak en de bijwerking door de

¹ Verordening (EU) 2016/679 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens en betreffende het vrije verkeer van die gegevens, en tot opheffing van de richtlijn 95/46/EG (algemene verordening gegevensbescherming).

Richtlijn (EU) 2016/680 van het Europees Parlement en de Raad van 27 april 2016 betreffende de bescherming van natuurlijke personen in verband met de verwerking van persoonsgegevens door bevoegde autoriteiten met het oog op de voorkoming, het onderzoek, de opsporing en de vervolging van strafbare feiten of de tenuitvoerlegging van straffen, en betreffende het vrije verkeer van die gegevens en tot intrekking van Kaderbesluit 2008/977/JBZ van de Raad

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/NL/TXT/?uri=OJ:L:2016:119:TOC>

<http://eur-lex.europa.eu/legal-content/FR/TXT/?uri=OJ%3AL%3A2016%3A119%3ATOC>

² Advies nr. 49/2016.

Nationale Kamer van notarissen van een elektronische lijst van kandidaat-notarissen, notarissen-titularissen, geassocieerde notarissen en plaatsvervangers (hierna "de lijst").³ De desbetreffende bepalingen zijn intussen in de wet van 6 juli 2017 (hierna "de wet") opgenomen⁴.

2. De Commissie merkte in voornoemd advies nr. 49/2016 op dat de gegevens die in de lijst zullen worden opgenomen tenminste bij koninklijk besluit zouden moeten worden opgesomd en dit om te garanderen dat die lijst – die krachtens het toenmalige wetsontwerp publiek zou zijn – uitsluitend professionele gegevens zou bevatten⁵. Artikel 195 van de wet stipuleert dienaangaande effectief het volgende: "*De gegevens die in de lijst zijn opgenomen worden bij koninklijk besluit bepaald, na advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.*"

3. Op 12 oktober 2017 werd de Commissie gevat met een adviesaanvraag van de Minister van Justitie over het ontwerp van Koninklijk Besluit *tot vaststelling van de persoonsgegevens die voorkomen op de elektronische lijst van de kandidaat-notarissen, notarissen-titularis, geassocieerde notarissen en plaatsvervangers bedoeld in artikel 91, 12°, van de wet van 25 ventôse jaar XI op het notarisambt* (hierna "het ontwerp"). Dit ontwerp beoogt alus uitvoering te geven aan het hoger geciteerde artikel 195 van de wet. In het ontwerp wordt gepreciseerd:
 - a. welke gegevens er in de lijst zullen bijgehouden worden en of deze al dan niet openbaar zijn;
 - b. bij welke bronnen sommige gegevens worden bekomen (bv. bij het Rijksregister);

³ Zie randnummers 31 e.v. van advies nr. 49/2016 van 21 september 2016.

⁴ De wet van 6 juli 2017 *houdende vereenvoudiging, harmonisering, informatisering en modernisering van bepalingen van burgerlijk recht en van burgerlijk procesrecht alsook van het notariaat, en houdende diverse bepalingen inzake justitie* brengt onder meer de volgende wijzigingen (zie artikelen 189, 195 en 196) aan in de wet van 25 ventôse jaar XI op het notarisambt (hierna "wet op het notarisambt"):

- De Nationale Kamer van Notarissen krijgt – ingevolge de toevoeging van een punt 12° aan artikel 91 van de wet op het notarisambt – als taak om "*een elektronische lijst op te stellen van de kandidaat-notarissen, notarissen-titularis, geassocieerde notarissen en plaatsvervangers en toe te zien op de voortdurende bijwerking ervan. Behoudens tegenbewijs, wordt in geval van niet-overeenstemming de voorkeur gegeven aan de vermeldingen op die lijst boven elke andere vermelding. Die lijst is publiek, behalve voor wat betreft de kandidaat-notarissen. De gegevens van die lijst worden bewaard overeenkomstig de bewaartermijn van de authentieke akten bepaald in artikel 62 en overeenkomstig de leeftijdsgrens om notaris te worden bedoeld in artikel 2. De gegevens die in de lijst zijn opgenomen worden bij koninklijk besluit bepaald, na advies van de Commissie voor de bescherming van de persoonlijke levenssfeer.*"
- Aan de wet op het notarisambt wordt een artikel 119 toegevoegd, dat als volgt luidt:

§ 1. De beheerder wordt met betrekking tot het in de artikelen 18, 33 en 91, 12°, bedoelde bestand beschouwd als de verantwoordelijke voor de verwerking in de zin van artikel 1, § 4, van de wet van 8 december 1992 tot bescherming van de persoonlijke levenssfeer ten opzichte van de verwerking van persoonsgegevens.

§ 2. De beheerder bedoeld in paragraaf 1 stelt een functionaris voor de gegevensbescherming aan. (...)"
- Aan de wet op het notarisambt wordt een artikel 120 toegevoegd, dat als volgt luidt:

"Art. 120. Hij die in welke hoedanigheid ook deelneemt aan de verzameling, de verwerking of de mededeling van de in de artikelen 18, 33 en 91, 12°, bedoelde gegevens of kennis heeft van die gegevens, moet het vertrouwelijk karakter ervan in acht nemen.

Artikel 458 van het Strafwetboek is op hen toepasselijk."

⁵ Zie randnummer 35 van advies nr. 49/2016.

- c. welke instanties/personen toegang kunnen hebben tot de niet-openbare gegevens en welke maatregelen worden genomen om de toegang te beveiligen;

B. TEN GRONDE

4. De Commissie staat **globaal genomen positief** ten aanzien van het ontwerp, mede gelet op het feit dat het tegemoet komt aan bezorgdheden die zij in haar advies nr. 49/2016 heeft geuit⁶. Desalniettemin heeft zij ook een aantal opmerkingen, die hierna meer in detail uiteengezet worden.
5. Ten eerste stelt de Commissie zich de vraag of het ontwerp wel in al zijn aspecten strookt met de bepalingen van de wet. In artikel 195 van de wet⁷ wordt immers het volgende gestipuleerd: *“Die lijst is publiek, behalve voor wat betreft de kandidaat-notarissen”*. In het ontwerp wordt echter een ander, meer gedetailleerd onderscheid gemaakt tussen publieke en niet-publieke gegevens. In het ontwerp is de opsomming inzake niet-publieke gegevens met name een stuk uitgebreider⁸ dan enkel de gegevens betreffende kandidaat-notarissen zoals in de wet wordt bepaald. De Commissie geeft de voorkeur aan de voorstellen in het ontwerp, omdat deze beter beantwoorden aan de vereisten van het proportionaliteitsbeginsel dan wat in de wet wordt voorzien. Idealiter wordt de hoger geciteerde zin uit artikel 195 van de wet dan ook geschrapt, teneinde elke ambiguïteit aangaande het publiek of niet-publiek karakter van de gegevens te vermijden.
6. Ten tweede is de Commissie van oordeel dat de toegangsregeling tot de niet-openbaar gegevens onduidelijk is. Zij komt tot deze conclusie op basis van de volgende vaststellingen:
- a. In de definitie van de notie *“niet-openbaar gegeven”* (zie artikel 1, negende streepje, van het ontwerp), wordt gesteld dat dergelijke gegevens toegankelijk zijn voor de Nationale Kamer en voor *“de verzoeker die aantoon dat hij het specifiek nodig heeft voor het vervullen van zijn wettelijke opdracht en/of zijn opdracht van algemeen belang”*. Artikel 11, §1, van het ontwerp stelt daarentegen dat de niet-openbare gegevens alleen toegankelijk zijn voor *“personen aangewezen door de Nationale Kamer”* en dit voor de verwezenlijking van vier mogelijke finaliteiten, die eveneens in dat artikel 11 worden opgesomd⁹. Vooreerst rijst de vraag hoe de “personen” door de

⁶ Zie randnummers 35, 42, 43, 46 en 47 van advies nr. 49/2016.

⁷ Zie voetnoot 4.

⁸ Zie artikelen 3, 6 en 9 van het ontwerp.

⁹ *“1° om de lijst te beheren, of*

2° om de kwaliteit van de gegevens die er in voorkomen te verifiëren, of

3° om de specifieke wettelijke opdrachten van de Nationale Kamer te vervullen, of

Nationale Kamer zullen aangeduid worden (nominatim of meer generiek?). Daarnaast is het ook niet duidelijk of de “*verzoeker*” uit artikel 1, negende streepje, en de “*personen*” uit artikel 11, dezelfde (zouden moeten) zijn¹⁰. In de hypothese dat beide noties dezelfde personen/instanties viseren stelt zich ook het probleem dat de finaliteiten die in artikel 1, negende streepje, worden vermeld, een stuk ruimer zijn dan de vier finaliteiten die in artikel 11, §1, worden aangegeven. Nochtans geeft artikel 11 sterk de indruk dat het om een limitatieve opsomming van finaliteiten gaat. Het is dan ook onduidelijk hoe de artikelen 1, negende streepje, en artikel 11 §1, zich tot mekaar verhouden.

- b. Bovendien worden doorheen het ontwerp ook toegangsrechten toebedeeld aan welbepaalde instanties (zie artikel 6, §3, artikel 7, §2 en artikel 14) die deze toegang kunnen aanwenden voor andere finaliteiten dan deze die worden opgesomd in artikel 11, §1, van het ontwerp, terwijl – zoals hoger reeds aangehaald – artikel 11, §1, sterk de indruk geeft dat het een limitatieve opsomming van finaliteiten vastlegt.
- c. Er kan ook worden opgemerkt dat de draagwijdte van de toegangsrechten niet altijd duidelijk blijkt uit de tekst van het ontwerp:
 - i. In het Verslag aan de Koning (p. 5) wordt verduidelijkt dat het toegangsrecht van de Nationale Kamer (cf. artikel 11, §1, van het ontwerp), zowel lees –als schrijfrechten impliceert. Idealiter wordt dit ook expliciet in de tekst van het ontwerp opgenomen.
 - ii. Artikel 6, §3, van het ontwerp spreekt van een “mededeling” aan de FOD Justitie. Wellicht zou een “leesrecht” volstaan?
 - iii. Artikel 7, §2, van het ontwerp stelt dat de Kamer van Notarissen “*gerechtigd is om kennis te nemen van*” de gegevens. Ook hier lijkt de toekenning van een “leesrecht” accurater en lijkt het bovendien aangewezen om de finaliteit af te bakenen.
 - iv. Artikel 12 van het ontwerp spreekt over een “raadpleging in lezing” van de bewijsstukken, maar het is niet duidelijk aan welke persoon/instantie dit recht wordt toebedeeld. Meer in het algemeen stelt de Commissie zich overigens de vraag waarom dergelijke, achterliggende bewijsstukken toegankelijk zouden moeten zijn, nu het de bedoeling is van de lijst om de erin opgenomen gegevens een “authentiek” karakter te geven – wat impliceert dat ze correct

4° om het Notarieel Fonds, bedoeld in artikel 117 van de wet, te informeren over het al dan niet conventioneel karakter van een plaatsvervangende, teneinde de bijdrage vast te stellen die overeenkomstig artikel 8, § 4 van het Huishoudelijk reglement van het Notarieel Fonds van 11 april 2000 verschuldigd is.

¹⁰ En het feit dat in artikel 13 opnieuw de notie “*verzoeker*” wordt gebruikt (en niet “*persoon*”), maakt de verwarring nog groter.

zouden moeten zijn – en er dus redelijkerwijze kan vanuit gegaan worden dat een toegang tot de gegevens op zich zou moeten volstaan.

- v. Artikel 14 van het ontwerp geeft aan dat de Koninklijke Federatie van het Belgisch Notariaat “toegang” heeft tot bepaalde niet-openbare gegevens. Wellicht zou de toekenning van een “leesrecht” volstaan opdat deze instelling haar opdrachten kan vervullen?

Gelet op de bovenstaande opmerkingen, pleit de Commissie er voor om artikel 1, negende streepje, artikel 6, §3, artikel 7, §2, artikel 11, §1, artikel 12 en artikel 14 van het ontwerp grondig te herbekijken. **De herwerkte tekst zou een veel accurater beeld moeten schetsen van de lees –en of schrijfrechten die aan sommige instanties worden toebedeeld en van de finaliteit waarvoor ze de gegevens van de lijst kunnen aanwenden¹¹.**

7. Ten derde merkt de Commissie tot haar verbazing op dat slechts voor een beperkt aantal gegevens een logging zal voorzien worden. Artikel 12 van het ontwerp beperkt deze logging met name tot bepaalde verwerkingen, met name de *“raadplegingen in lezing van de bewijsstukken en van de gegevens bedoeld in artikel 3, §1, 4°, in artikel 6, §1, 7°”*. De Commissie dringt er op aan om deze **logging uit te breiden tot alle raadplegingen van**
 - a. openbare gegevens die niet rechtsreeks toegankelijk zijn¹²;
 - b. de niet-openbare gegevens;
 - c. de bewijsstukken.
8. Ten vierde stelt de Commissie zich de vraag wat de achterliggende redenering is om in het ontwerp een onderscheid te maken tussen openbare gegevens die rechtstreeks toegankelijk zijn en openbare gegevens die niet rechtstreeks toegankelijk zijn¹³. Zij nodigt de aanvrager uit om ter zake een motivatie op te nemen in het Verslag aan de Koning. Daarnaast merkt zij ook op dat de gegevens die rechtstreeks toegankelijk zijn, op zich weinig nut lijken te hebben als de naam van de notaris niet gekend is, terwijl laatstgenoemd gegeven niet in de opsommingen met betrekking tot de rechtstreeks toegankelijke gegevens wordt opgenomen.
9. Ten vijfde constateert de Commissie dat in artikel 13, tweede streepje, van het ontwerp wordt aangegeven dat de toegang tot de gegevens van de lijst kan gebeuren op basis van het Rijksregisternummer, voor zover *“de verzoeker gemachtigd is om dit nummer te gebruiken”*. De

¹¹ In randnummers 17 t.e.m. 28 van advies nr. 10/2017 van 27 februari 2017 nam de Commissie een gelijkaardig standpunt in.

¹² Zie ook randnummer 8.

¹³ Artikel 5, in fine, artikel 6, §3, en artikel 8, in fine, van het ontwerp.

Commissie stelt zich de vraag hoe er in de praktijk zal gewaakt worden over de naleving van deze voorwaarde en zij nodigt de aanvrager uit om dienaangaande de nodige procedures uit te werken.

10. Tot slot brengt de Commissie haar aanbeveling nr. 09/2012¹⁴ in herinnering. Hoewel deze aanbeveling zich richt tot beheerders van authentieke bronnen in de publieke sector, zijn een aantal van de richtsnoeren die erin worden geschetst, pertinent voor het beheer van de lijst. Zo worden er maatregelen in voorgesteld die bv. de nauwkeurigheid van de gegevens kunnen helpen waarborgen. De Commissie beveelt de beheerder van de lijst daarom aan om deze richtlijnen ter harte te nemen.

OM DIE REDENEN,

de Commissie

brengt een gunstig advies uit op het ontwerp, op voorwaarde dat rekening wordt gehouden met de opmerkingen die geformuleerd werden in de punten 5 t.e.m. 10, in het bijzonder:

- In een meer nauwkeurige afbakening voorzien van de lees –en of schrijfrechten in de lijst (zie randnummer 6);
- De logging-verplichting meer algemeen invoeren (zie randnummer 7);
- Gepaste procedures voorzien opdat het rechtmatig gebruik van het Rijksregisternummer zou gewaarborgd worden (zie randnummer 9);
- De relevante richtsnoeren implementeren die in aanbeveling nr. 09/2012 worden voorzien (zie randnummer 10).

De Wnd. Administrateur,

De Voorzitter,

(get.) An Machtens

(get.) Willem Debeuckelaere

¹⁴ Aanbeveling uit eigen beweging in verband met authentieke gegevensbronnen in de overheidssector (https://www.privacycommission.be/sites/privacycommission/files/documents/aanbeveling_09_2012_0.pdf)